

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з предмета «Основи професійної діяльності»

Пояснювальна записка

Основи професійної діяльності - це дисципліна, яка вивчає базові принципи, знання та навички, необхідні для успішної роботи в певній професії. Цей предмет допомагає студентам або працівникам краще зрозуміти специфіку своєї професії, основні вимоги до фахівців, а також професійну етику і розвиток кар'єри.

Метою дисципліни «Основи професійної діяльності» - підготувати учнів до усвідомленого, ефективного та відповідального виконання професійних обов'язків, формуючи необхідні базові знання, навички та компетентності для роботи у вибраній сфері.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:

- **контролююча** - визначає рівень досягнень кожного учня (учениці), готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
- **навчальна** - сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;
- **діагностико-коригувальна** - з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня (учениці) в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
- **стимулювально-мотиваційна** - формує позитивні мотиви навчання;
- **виховна** - сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів мають враховуватися:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість загально навчальних та предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Види оцінювання з предмета «Будова та ремонт рухомого складу»:

- поточне оцінювання;
- тематичне оцінювання;
- семестрове оцінювання;
- річне оцінювання.

Завдання для здобувачів освіти можуть бути різного типу:

1. Усна відповідь.
2. Завдання, що вимагає письмову відповідь на запитання.
3. Тестові завдання з вибором однієї або кількох відповідей (платформа Moodle).
4. Творчі завдання (створити презентацію або реферат).

Основні рівні навчальних досягнень учнів:

1. **Початковий.** Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.
2. **Середній.** Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.
3. **Достатній.** Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениця) правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.

4. Високий. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

Критерії оцінювання навчальних досягнень за 12-тибальною шкалою

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Початковий	1	Учень має дуже обмежене уявлення про основи професійної діяльності. Він не може пояснити основні принципи роботи в обраній професії, не розуміє її структуру і роль у суспільстві. Не володіє базовими знаннями щодо вимог до професіонала і не може сформулювати етичні норми своєї професії
	2	Учень може назвати основні елементи професійної діяльності, але не здатен чітко пояснити їх взаємозв'язок. Має загальне уявлення про роль професії в суспільстві, але не розуміє специфічних вимог до професіонала, не володіє основними етичними нормами і правилами поведінки в професії.
	3	Учень знає основні принципи професійної діяльності та може коротко описати її структуру. Має деякі уявлення про вимоги до професіонала, однак не може детально пояснити етичні норми своєї професії та її вплив на суспільство.
Середній	4	Учень детально пояснює основи професійної діяльності, розуміє важливість етики у професії та може навести приклади етичних норм, що регулюють професійну діяльність. Має загальні уявлення про професійні стандарти, але не здатен глибоко аналізувати їх застосування в реальній практиці.
	5	Учень добре розуміє основи професійної діяльності, здатен пояснити вимоги до професіонала та її роль у розвитку суспільства. Може чітко сформулювати етичні норми, розуміє значення стандартів і вимог для професіонала. Знає основи професійної поведінки, але іноді потребує підтримки при аналізі складних ситуацій.
	6	Учень має глибоке розуміння основ професійної діяльності та здатен чітко визначати взаємозв'язок між професією та суспільством. Може аналізувати основні етичні проблеми, має досвід застосування професійних стандартів та правил у різних ситуаціях, зокрема в складних умовах. Розуміє значення саморозвитку та професійного вдосконалення.
Достатній	7	Учень вміє пояснити всі ключові аспекти професійної діяльності та взаємозв'язок професії з іншими сферами. Може самостійно застосовувати етичні норми та професійні стандарти в реальних умовах, розуміє важливість професійного розвитку та взаємодії з іншими спеціалістами. Володіє необхідними знаннями для виконання професійних обов'язків у складних ситуаціях.
	8	Учень має глибокі знання про основи професійної діяльності, чітко розуміє її місце в соціумі та економіці. Може самостійно застосовувати професійні етичні норми та стандарти на практиці, має практичні навички вирішення етичних та професійних проблем у реальних умовах. Володіє вмінням ефективно взаємодіяти з колегами та клієнтами, демонструючи високий рівень професіоналізму.
	9	Учень глибоко володіє всіма аспектами професійної діяльності, знає і вміє застосовувати етичні та професійні норми в складних та нестандартних ситуаціях. Він здатний ефективно використовувати професійні знання для досягнення результатів, а також володіє навичками аналізу і вирішення етичних проблем. Має чітке розуміння свого місця у професійній спільноті і в соціумі загалом.
Високий	10	Учень має експертні знання основ професійної діяльності та може самостійно

		вирішувати складні професійні завдання, дотримуючись етичних норм та стандартів. Вміє не лише застосовувати знання в роботі, але й оцінювати їх ефективність, вносити корективи в разі потреби, враховуючи специфіку професії. Має розвинене усвідомлення важливості постійного професійного розвитку.
	11	Учень демонструє високий рівень знань і навичок, здатний застосовувати професійні стандарти і етичні норми на всіх етапах діяльності. Він може аналізувати та вирішувати складні етичні питання в професійному контексті, пропонувати оптимальні рішення. Може надавати рекомендації щодо вдосконалення професійних стандартів і навчати інших.
	12	Учень є експертом у всіх аспектах професійної діяльності. Він вільно застосовує етичні та професійні норми в найскладніших ситуаціях, самостійно розробляє стратегії вирішення професійних завдань. Володіє високим рівнем професіоналізму, здатен здійснювати управлінські функції, тренувати інших і активно працювати над розвитком професійних стандартів у своїй сфері діяльності.